

AKMED

KOC UNIVERSITY

Suna & İnan Kırac

Research Center for

Mediterranean Civilizations

15 2017

ANMED

News Bulletin on Archaeology
from Mediterranean Anatolia

E-journal

ANMED

News Bulletin on Archaeology from Mediterranean Anatolia
(Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri Bülteni)

15 2017

Mode of publication Worldwide e-journal

Publisher certificate number 18318

Publisher management Koç University
Rumelifeneri Yolu, 34450 Sarıyer / İstanbul

Publisher President Umran Savaş İnan on behalf of Koç University

Editor-in-chief Oğuz Tekin

Editor Tarkan Kahya

English copyediting Mark Wilson
Gürkan Ergin

Translation from Turkish to English Melis Seyhun Çalışlar

© Koç University AKMED
(Suna & İnan Kırac Research Center for Mediterranean Civilizations)

Production Zero Production Ltd.
Abdullah Sok. No. 17 Taksim 34433 İstanbul
Tel: +90 (212) 244 75 21 • Fax: +90 (212) 244 32 09
info@zerobooksonline.com ; www.zerobooksonline.com

Mailing address Koç Üniversitesi AKMED
(Suna & İnan Kırac Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Merkezi)
Barbaros Mah. Kocatepe Sok. No. 22
Kaleiçi 07100 Antalya - TURKEY
Tel: +90 (242) 243 42 74 • Fax: +90 (242) 243 80 13
<https://akmed.ku.edu.tr>
akmed@ku.edu.tr

Cover Detail of an old Antalya's engravings from the 19th century
(Resimlerle Eski Antalya / Pictures of Old Antalya [2013] AKMED).

AKMED

KOÇ UNIVERSITY

Suna & İnan Kiraç

Research Center for

Mediterranean Civilizations

15 2017

ANMED

News Bulletin on Archaeology
from Mediterranean Anatolia

CONTENTS

EXCAVATION REPORTS

• A New Excavation in the Mediterranean: Adana's Tepebağ Höyük	Fatma ŞAHİN	1
• Work at the Church of St Nicholas in Demre / Myra in 2016	Sema DOĞAN – Ebru F. FINDIK Vera BULGURLU	11
• Elaiussa Sebaste 2016	Annalisa POLOSA – Muharrem ORAL	20
• Excavations at Hacılar Büyük Höyük in 2016	Gülsün UMURTAK – Refik DURU	27
• Excavations at Karain Cave in 2016	Harun TAŞKIRAN	36
• Excavation and Restoration Work at Kelenderis in 2016	K. Levent ZOROĞLU	42
• Xanthos Excavations of 2016	Burhan VARKIVANÇ	49
• Limyra 2016	Martin SEYER	56
• Myra and Andriake Excavations of 2016	Nevzat ÇEVİK – Süleyman BULUT Afşin AYGÜN Özgü ÇÖMEZOĞLU UZBEK	67
• Olympos Excavation 2016	B. Yelda OLCAY UÇKAN Gökçen K. ÖZTAŞKIN	76
• Pedasa Excavation 2016	Adnan DİLER	85
• Pisidian Antiocheia Excavation 2016	Mehmet ÖZHANLI	95
• The 2016 PQ4-Burial Compound Excavations at Sagalassos	Sam CLEYMANS – Jeroen POBLOME	100
• Excavations at Soli Pompeiopolis in 2016	Remzi YAĞCI – Davut YİĞİTPAŞA	108

SURVEY REPORTS

• The 2016 Season of the Lower Göksu Archaeological Salvage Survey Project	Tevfik Emre ŞERİFOĞLU	119
• Aya Tekla (Hagia Thekla/Meryemlik) Archaeological Site Survey 2016	Umut ALMAÇ – Ayşe Ceren BİLGE Funda Solmaz ŞAKAR	127
• Boğsak Archaeological Survey (Boğa) 2016	Günder VARİNLİOĞLU	133
• Studies on the Ancient Settlement of Tapureli in Rough Cilicia	Ümit AYDINOĞLU	141
• Surveys at Kuseyr Yaylası in Antakya – Altınözü – Yayladağı Districts of Hatay Province in 2016	Hatice PAMİR – Ayşe HENRY	147

İÇİNDEKİLER

KAZI RAPORLARI

- Akdeniz Bölgesi'nde Yeni Bir Kazı:
Adana – Tepebağ Höyük *Fatma ŞAHİN* 1
- Demre / Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazı, Koruma
ve Onarım Çalışmaları 2016 *Sema DOĞAN – Ebru F. FINDIK
Vera BULGURLU* 11
- Elaiussa Sebaste 2016 *Annalisa POLOSA – Muharrem ORAL* 20
- Hacılar Büyük Höyük Kazıları – 2016 *Gülsün UMURTAK – Refik DURU* 27
- Karain Mağarası – 2016 *Harun TAŞKIRAN* 36
- Kelenderis 2016 Yılı Kazı ve Onarım Çalışmaları *K. Levent ZOROĞLU* 42
- 2016 Yılı Ksanthos Kazıları *Burhan VARKIVANÇ* 49
- Limyra 2016 *Martin SEYER* 56
- 2016 Yılı Myra ve Andriake Kazıları *Nevzat ÇEVİK – Süleyman BULUT
Afşin AYGÜN
Özgü ÇÖMEZOĞLU UZBEK* 67
- Olympos Kazısı 2016 *B. Yelda OLCAY UÇKAN
Gökçen K. ÖZTAŞKIN* 76
- Pedasa Kazısı 2016 *Adnan DİLER* 85
- Pisidia Antiokheia Kazısı 2016 *Mehmet ÖZHANLI* 95
- Sagalassos PQ4 Mezar Kompleksi 2016 Kazıları *Sam CLEYMANS – Jeroen POBLOME* 100
- Soli Pompeiopolis 2016 Kazıları *Remzi YAĞCI – Davut YiĞİTPAŞA* 108

YÜZEY ARAŞTIRMA RAPORLARI

- Aşağı Göksu Arkeolojik Kurtarma Yüzey Araştırması
Projesi 2016 Sezonu Çalışmaları *Tevfik Emre ŞERİFOĞLU* 119
- Ayatekla (Meryemlik) Ören Yeri Yüzey Araştırması 2016 *Umut ALMAÇ – Ayşe Ceren BİLGE
Funda Solmaz ŞAKAR* 127
- Boğsak Arkeolojik Yüzey Araştırması (BOGA) 2016 *Günder VARİNLİOĞLU* 133
- Dağlık Kilikia'da Tapureli Antik Yerleşim Araştırmaları *Ümit AYDINOĞLU* 141
- Hatay İli Antakya, Altınözü, Yayladağı, Kuseyr Yaylası
Yüzey Araştırması 2016 *Hatice PAMİR – Ayşe HENRY* 147

CONTENTS

• Archaeological Surveys for Ancient Settlements and Settlement Patterns in Karaman Province and in the Mut District of Mersin Province in 2016	Ercan AŞKIN – Mehmet KURT Mehmet ALKAN – Hatice KÖRSULU H. Ertuğ ERGÜRER	156
• Surveys in Kremna and Environs 2016	Hüseyin METİN – Salih SOSLU Mustafa ÇİDEM	161
• Northern Pisidia Survey of 2016	Fikret ÖZCAN	171
• 2016 Survey on the Byzantine Settlements around Alacadağ in the Lycia Region	Bülent İŞLER	179
• 2016 Mersin Province Underwater Research and Silifke Dana Island Shipyard Studies	Hakan ÖNİZ	189
• Survey on Rough Cilicia Settlement History and Rural Settlements 2016	AşkıM ÖZDİZBAY	195
• Surveys on the Transportation Systems in Lycia/Pamphylia 2016	N. Eda AKYÜREK ŞAHİN – Fatih ONUR Mehmet ALKAN – M. Ertan YILDIZ	203
• 2016 Survey of Phaselis and its Territorium	Murat ARSLAN – Nihal TÜNER ÖNEN	213
• Up in the hills: the 2016 Sagalassos Archaeological Survey Results	Ralf VANDAM – Patrick T. WILLETT Jeroen POBLOME	224
• Survey Results from the Ancient City of Seleuceia Sidera	Bilge Hüzmüzlü KORTHOLT Meltem AYAŞAN – Uygur HECEBİL Burak SÖNMEZ – Hüseyin KÖKER Thomas SCHENK – İlkey ATAV KÖKER	233
• Surveys at Syedra 2016 (Second Season)	Biröl CAN – Aylin ÇAKIR Brian CANNON – Dennis MURPHY H. Asena KIZILARSLANOĞLU	242
• 2016 Survey at Şeref Höyük / Komama and Environs	Ralf BECKS – B. Ayça POLAT BECKS	251
• 2016 Uylupınar (Early Kibyra) Settlement Survey	F. Eray DÖKÜ – İsmail BAYTAK	261

OTHER REPORTS

• 2016 Excavations at Antakya Hippodrome and Environs	Hatice PAMİR	269
• Excavations at the East Roman Plate Wreck of Adrasan, Antalya of in 2016	Hakan ÖNİZ – Harun ÖZDAŞ Mustafa DEMİREL	277
• Rescue Excavation in Kaleiçi at Insula 129, Lot 2-11-18 by the Antalya Museum	Hüseyin TOPRAK	280

İÇİNDEKİLER

- *Karaman İli ve Mersin İli Mut İlçesi Antik Dönem Yerleşimleri ve Yerleşim Düzenlemesi Arkeolojik Yüzey Araştırması 2016* Ercan AŞKIN – Mehmet KURT 156
Mehmet ALKAN – Hatice KÖRSULU
H. Ertuğ ERGÜRER
- *Kremna ve Çevresi Yüzey Araştırması 2016* Hüseyin METİN – Salih SOSLU 161
Mustafa ÇİDEM
- *2016 Yılı Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması* Fikret ÖZCAN 171
- *Likya Bölgesi Alacadağ Çevresindeki Bizans Yerleşimleri Yüzey Araştırması 2016 Yılı Çalışmaları* Bülent İŞLER 179
- *2016 Yılı Mersin Sualtı Araştırmaları ve Silifke Dana Adası Tersanesi Çalışmaları* Hakan ÖNİZ 189
- *Dağlık Kilikia Yerleşim Tarihi ve Kırsal Yerleşmeler Araştırması – 2016* Aşkın ÖZDİZBAY 195
- *Likya/Pamfilya Ulaşım Sistemleri Yüzey Araştırması 2016* N. Eda AKYÜREK ŞAHİN 203
Fatih ONUR – Mehmet ALKAN
M. Ertan YILDIZ
- *Phaselis ve Teritoryumu Yüzey Araştırması 2016* Murat ARSLAN – Nihal TÜNER ÖNEN 213
- *Dağlarda: Sagalassos Arkeolojik Yüzey Araştırması 2016 Yılı Sonuçları* Ralf VANDAM – Patrick T. WILLETT 224
Jeroen POBLOME
- *Seleukeia Sidera Antik Kenti Yüzey Araştırması Sonuçları* Bilge Hürmüzlü KORTHOLT 233
Meltem AYAŞAN – Uygur HECEBİL
Burak SÖNMEZ – Hüseyin KÖKER
Thomas SCHENK – İlkey ATAV KÖKER
- *Syedra 2016 (İkinci Sezon) Yüzey Araştırmaları* Birol CAN – Aylin ÇAKIR 242
Brian CANNON – Dennis MURPHY
H. Asena KIZILARSLANOĞLU
- *Şeref Höyük / Komama ve Çevresi Yüzey Araştırması 2016* Ralf BECKS – B. Ayça POLAT BECKS 251
- *2016 Yılı Uylupınar (Erken Kibyra) Yerleşimi Yüzey Araştırması* F. Eray DÖKÜ – İsmail BAYTAK 261

DİĞER ÇALIŞMA RAPORLARI

- *Antakya Hippodrom ve Çevresi Kazısı 2016* Hatice PAMİR 269
- *Antalya-Adrasan Doğu Roma Dönemi Tabak Batığı Kazısı 2016* Hakan ÖNİZ – Harun ÖZDAŞ 277
Mustafa DEMİREL
- *Antalya Müzesi Kaleiçi 129 Ada 2-11-18 Parsel Kurtarma Kazısı* Hüseyin TOPRAK 280

CONTENTS

- Corpus Inscriptionum Latinarum XVII/5-3 Miliaria Provinciarum Lyciae-Pamphyliae et Ciliciae Project 2016 Studies Hamdi ŞAHİN 290
- Cleaning and Excavation Work at Evdirhan in 2015 Mustafa DEMİREL – Nevzat ÇEVİK İbrahim BAKIR – İsmail AYDEMİR 295
- Lyrboton Kome Excavation 2016 First Season Activities Mustafa DEMİREL – Nevzat ÇEVİK 301
- Red Lustrous Wheel-made Ware Archaeometry Project 2014-16 Studies Ekin KOZAL – Mustafa KİBAROĞLU 312
- On-Line Publication of the Rough Cilicia Archaeological Survey Project Ceramic Datasets at PURR Nicholas RAUH Standa PEJŠA – Matthew DILLON H. Asena KIZILARSLANOĞLU Caroline AUTRET 320
- Numismatic Studies at Side Museum in 2016 Ahmet Tolga TEK – Hüseyin KÖKER Ece TARAKAN 324

İÇİNDEKİLER

- *Corpus Inscriptionum Latinarum XVII/5-3 Miliaria Provinciarum Lyciae-Pamphyliae et Ciliciae Projesi 2016 Yılı Çalışmaları* Hamdi ŞAHİN 290
- *2015 Yılı Evdirhan Bitki Temizliği ve Kazı Çalışmaları* Mustafa DEMİREL – Nevzat ÇEVİK
İbrahim BAKIR – İsmail AYDEMİR 295
- *Lyrboton Kome Kazısı İlk Sezon 2016 Yılı Çalışmaları* Mustafa DEMİREL – Nevzat ÇEVİK 301
- *Red Lustrous Wheel-made Ware Köken Sorunu Üzerine Arkeometri Projesi 2014-2016 Yılı Çalışmaları* Ekin KOZAL – Mustafa KİBAROĞLU 312
- *Dağlık Kilikya Arkeolojik Yüzey Araştırması Projesi'nin Çanak-Çömlek Veri Kümelerinin PURR'da Çevrim İçi Yayımlaması* Nicholas RAUH 320
Standa PEJŠA – Matthew DILLON
H. Asena KIZILARSLANOĞLU
Caroline AUTRET
- *Side Müzesi'nde 2016 Yılında Yürütülen Numismatik Araştırmaları* Ahmet Tolga TEK – Hüseyin KÖKER
Ece TARAKAN 324

Elaiussa Sebaste 2016

Annalisa POLOSA – Muharrem ORAL

This year the research in Elaiussa was again focused on the areas investigated during the past seasons, in order to complete the excavation of the structures uncovered in the area of the Great Baths' Basilica, in the Little Baths, and in the residential quarter on the promontory. Moreover, excavations were carried out in the Southwestern Necropolis after the cleaning performed last year¹ (Fig. 1).

Basilica of the Great Baths

In the Basilica of the Great Baths the activities have been focused, on one hand, on understanding the building phases of the Northern annex. Therefore, stratigraphical soundings were made in the sector of the two doors opened in the hall – one in the Northern nave and the other in the area of the apses (Fig. 2). The first sounding allowed us to reconstruct a sequence in which a building of the Roman period, probably related to the rock-cut tomb, preceded the huge structures related to the monumentalization of the area in the 2nd century A.D. This situation can be compared to the one in the area of the Agora, where private residential structures were obliterated when the area became a public space.

The sequence of the Byzantine structures seems to show that the Northern annex was added to the original plan of the basilica's three naves by using the wall of small blocks from the Roman period that covered the slope. The function of this room, occupied by a rock-cut tomb and earlier Roman structures yet with scanty traces of built floors, is not totally clear. Still, the hypothesis that it could be a crypt, functional to the tomb of late Hellenistic or early Roman times, can be retained.

Elaiussa'da bu yılki çalışmalarda, önceki yıllarda kazılan alanlarda çalışmalar sürdürülmüş, Büyük Hamam Bazilikası, Küçük Hamam ve burun üzerindeki konut alanında açığa çıkartılan yapıların kazılarının tamamlanması hedeflenmiştir. Ayrıca, Güneybatı Nekropol'de de önceki yıl gerçekleştirilen temizlik çalışmalarının ardından kazılar başlatılmıştır¹ (Res. 1).

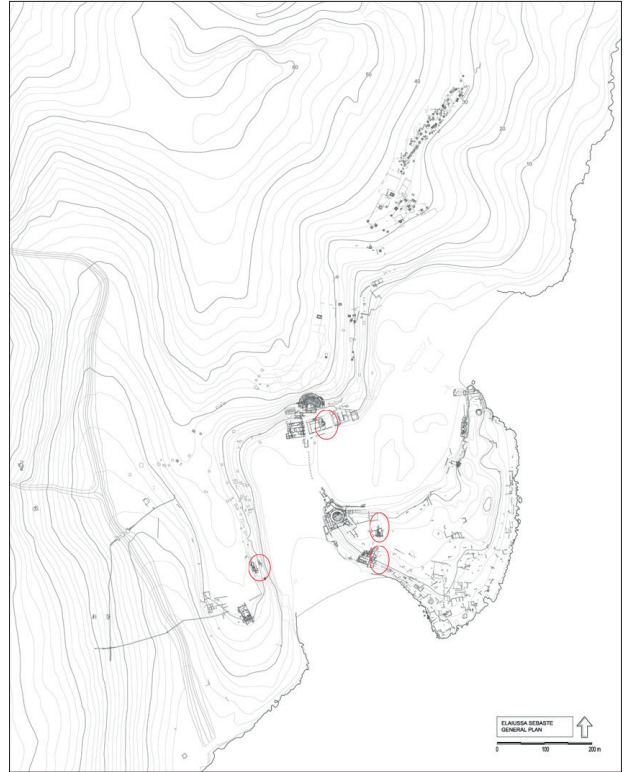

Fig. 1 Plan
Res. 1 Plan

¹ We wish to thank M. Conti, A. Naspi, M. F. Pipere (Basilica of the Great Baths), E. Casagrande Cicci (Little Baths), C. Fornace (Little Baths and Southwestern Necropolis), V. Iacomì (Residential Quarter), E. Mura, R. Civetta (restorations), M. Braini, A. Janesch (topography), A. Kızıllarslanoglu (ceramics), Z. Arslan (small finds restoration).

¹ M. Conti, A. Naspi, M. F. Pipere (Büyük Hamam Bazilikası), E. Casagrande Cicci (Küçük Hamam), C. Fornace (Küçük Hamam ve Güneybatı Nekropol), V. Iacomì (konut bölgesi), E. Mura, R. Civetta (restorasyon), M. Braini, A. Janesch (topografya), A. Kızıllarslanoglu (seramik), Z. Arslan'a (küçük eser restorasyonu) teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz.

Fig. 2 Basilica of the Great Baths, stratigraphical sounding.
Res. 2 Büyük Hamam Bazilikası, stratigrafik sondaj.

Büyük Hamam Bazilikası

Büyük Hamam Bazilikası'ndaki çalışmalar bir yanda Kuzey Ek Yapı'nın inşa evrelerini anlamaya yoğunlaştı. Dolayısıyla, ana mekana açılan iki kapının civarında, biri kuzey nef diğeri ise apsisler alanında olmak üzere stratigrafi amaçlı sondajlar açıldı (Res. 2). Birinci sondajdan edindiğimiz bilgiye göre bu alan, MS 2. yy.'da anıtsal mimariyle donatılmıştı ve daha öncesinde de muhtemelen bir kaya mezarı ile ilintili bir Roma Dönemi yapısı mevcuttu. Bu durum aslında Agora alanında özel konutların kaldırılıp, yerlerini kamu yapısına bırakmasıyla kıyaslanabilir.

Bizans yapılarının sırası, Kuzey Ek Yapı'nın, orijinalde yamacı örten Roma Dönemi küçük bloklu duvarın kullanılmasıyla, üç nefli bazilikaya eklendiğini işaret ediyor gibidir. Kaya mezarı ve daha erken Roma yapılarının taban döşem izlerini barındıran bu mekanın işlevi henüz kesinlik kazanmamıştır. Yine de Geç Hellenistik veya Erken Roma Dönemi'ne ait mezarın kripta'sı olabileceği savı geçerliliğini korumaktadır.

Diğer yanda, nartheks ve apsis alanında bir kazının gerçekleştirilebilmesi amacıyla büyük bir çalışma yapılmıştır. Mimari fragman yığınları kaldırılmış ve Kuzey Ek Yapı'nın doğusundaki yamaç temizlenmiştir. Böylece Büyük Hamam Kompleksi ve Bazilika Kompleksi arasındaki bağlantıyı görmek mümkün olmuştur (Res. 3). Söz

Fig. 3 Great Baths.

Res. 3 Büyük Hamam.

Fig. 4 Little Baths.

Res. 4 Küçük Hamam.

On the other side, a big work was carried out to prepare the excavation of the narthex and the areas of the apses. The deposits of architectural fragments were removed, and the slope east of the Northern annex was cleaned. This way, we had the chance to see the link between the Great Baths' building and the Basilica's complex (Fig. 3). The area is currently under excavation, and we will present the results next year.

Little Baths

The excavations of the Little Baths on the promontory were conducted with the aim both of completing the building's plan and understanding the road system running from the terrace facing the Southern harbor to the area of the thermal building. Two areas were thus opened - one to the south of the complex and one east of the apodyterium.

In the area south of the complex, excavations carried out in 2013 revealed a part of the road and two water channel systems. This year excavations shed new light about the water supply of the area in its later occupation phases. The water channel ends at a small cistern, which has a terracotta tile floor and traces of hydraulic coating. The original passageway of Hellenistic or Roman times gave place in the Byzantine period to a secondary water channel system linked with the production area brought to light in the western area of the complex. A sounding was made to understand the stratigraphy of the trilithic door and the polygonal wall.

Then, the excavations in the Eastern sector of the baths brought to light a production installation settled in a readapted space of the building. Its function is witnessed by water channels, benches, and the accurate placing of vases and basins in dedicated areas of the room (Fig. 4).

konusu alan hâlihazırda kazılmakta olduğundan sonuçları önümüzdeki yıl sunabileceğiz.

Küçük Hamam

Burun üzerindeki Küçük Hamam'ın kazısı hem yapının planını tam olarak anlamak hem de Güney Liman'a bakan terastan hamam yapısı alanına uzanan yol şebekesini ortaya çıkarmak amacıyla gerçekleştirildi. Bu nedenle biri kompleksin güneyinde ve diğeri apodyterium'un doğusunda olmak üzere iki alanda kazı çalışması yapıldı.

Kompleksin güney tarafında 2013 yılında gerçekleştirilen kazılarda bir sokak ve iki su kanalı ortaya çıkarılmıştı. Bu yılki çalışmalarda geç iskan evrelerinde alana su temininin nasıl sağlandığı konusunda yeni bulgulara ulaşıldı: su kanalı, içi pişmiş toprak plakalarla döşeli ve hidrolik siva izleri bulunan küçük bir sarnıçta sonlanmaktadır. Hellenistik ve Roma Dönemi'ne ait orijinal geçidin yerini Bizans Dönemi'nde, kompleksin batı kesiminde ortaya çıkarılan üretim alanıyla ilgili ikincil bir su kanalı sistemi almıştır. Hellenistik kapı ve poligonol duvarın stratigrafisini anlayabilmek için bir sondaj kazısı gerçekleştirilmiştir. Daha sonra hamamın doğu sektöründeki kazılarda yapının tekrar düzenlenen bir mekanında üretim işliğı ortaya çıkarıldı. Mekanın yeni işlevi su kanalları, sekiler ve belirli noktalara özenle yerleştirilmiş vazo ve teknelerin varlığıyla tespit edilmiştir (Res. 4).

Kazılar yapının orijinal planını elde etmek amacıyla hâlihazırda yeşil ve beyaz mermerle kaplı ve özenli hidrolik harç ile sıvalı dikdörtgen bir teknenin bulunduğu bir mekanda devam etmektedir.

Konut Alanı

Portiko'nun güneyinde, çok miktarda kiremit ve tuğla, terazi ve terazi ağırlığı da dahil metal parçalarının işaret ettiği üretime yönelik bulguların tespit edildiği bir mekanda kazıları tamamlama amacıyla çalışmalar sürdürülmüştür.

Diğer yanda araştırmalarımız, portiko'nun güneydoğusunda aşağıdan yukarı terasa uzanan yolun evrelerini anlamaya yönelik gerçekleştirilmiştir (Res. 5). Yolun güneydoğusundaki kazılarda açığa çıkarılan su kanalları muhtemelen opus vittatum tekniğiyle inşa edilen bir yapıyla ilgili olmalıdır ve bu da sokak genişliğinin, fırın civarındaki poligonol duvarla sınırlanan sokağınki ile aynı olduğunu gösterir. Hâlihazırda, adanın bu kesimindeki yol şebekesinin, düzenli bir izgara plan olmaksızın, yapıların planları ve ana kaya seviyeleri ile belirlenen dar ve düzensiz güzergâhlar halinde olduğunu söylemek mümkündür.

Excavations are currently going on in a room related to the original plan of the building. There we found a rectangular basin, decorated with green and white marble and carefully coated with hydraulic mortar.

Residential Quarter

The work continued to complete the excavation of one of the rooms south of the portico where some productive activities are testified by the find of a huge quantity of tiles and bricks and of metal fragments, among which was a balance and a balance weight.

The research also focused on understanding the phases of the road running from the lower to the upper terrace in the area southeast of the portico (Fig. 5). Southeast of the road, the excavations revealed water channels probably related to a building made in *opus vittatum*. This testifies that the width of the street was like the one delimited by the polygonal wall in the area of the kiln. At present, we can thus say that the road system in this part of the island was made by narrow, irregular paths, determined by the bedrock levels and the organization of the buildings' plans, without a regular grid.

Southwestern Necropolis

The excavations in Southwestern Necropolis (Fig. 6) involved three funerary buildings, lying on two different terraces of the slope, and the surrounding area. Tomb 1, on the higher terrace, is an L-shaped building made of

Fig. 5 Residential Quarter.
Res. 5 *Konut Alanı*.

Fig. 6 Southwestern Necropolis.

Res. 6 *Güneybatı Nekropolis*.

Fig. 7 Soutwestern Necropolis Mosaic of Tomb.
Res. 7 Güneybatı Nekropolis mozaikli mezar.

small blocks and situated on bedrock on its eastern side. It has a plain roof on the outer side and a vaulted ceiling on the inner. It is divided into three different funerary rooms, of which the southern one has been investigated.

The room had three arcosolia, whose benches were paved with a white tesserae mosaic. The central part of the floor was decorated with a mosaic carpet, with a geometrical colored frame surrounding the central inscription ΕΥΤΗΡΩC (Fig. 7). Some fragments of a terracotta sarcophagus were found in the abandoned layers inside the tomb.

Tomb 2, on the same terrace, with its entrance to the east, is made of opus quadratum and has a square plan. It had the same covering system of the previous grave but was badly damaged by modern reuse as a stable.

The funerary room shows three limestone klinai and traces of the floor preparation for a white tesserae mosaic.

Güneybatı Nekropol

Güneybatı Nekropol'deki çalışmalar yamaç üzerinde iki farklı terasta konumlanan üç mezar yapısı ve çevrelerindeki alanda yürütülmüştür (Res. 6). Yukarı terastaki Mezar 1, küçük bloklarla inşa edilmiş L-biçimli bir yapı olup doğuda ana kaya üzerine oturmaktadır. Dışta sade bir çatı ve içte ise tonozlu örtüye sahiptir; içerdiği üç mezar odasından güneydeki incelenmiştir.

Söz konusu mekanda, sekileri beyaz tesseralı mozaik döşeli üç adet arcosolium yer alır. Tabanın orta kısmında mezar yazıtlarında sıkça rastlanan ΕΥΤΗΡΩC (güzel ihtiyar adam) yazıtının etrafı çok renkli geometrik desenli bir bordürle çerçevesidir (Res. 7). Mezarın içinde pişmiş toprak bir lahide ait bazı parçalar ele geçmiştir.

Aynı terasta bulunan Mezar 2'nin girişi doğu yönde olup opus quadratum tekniğinde inşa edilmiştir. Kare planlı yapı bir önceki mezar ile aynı örtü sistemine sahiptir ve günümüzde ahır olarak kullanımı sebebiyle kötü şekilde tahrip olmuştur.

Mezar odasında üç adet kireçtaşı kline ve beyaz tessera'lı mozaik için altlık hazırlığına dair izler bulunur.

Alt terasta konumlanan Mezar 3 de daha sonraki evrelerde tekrar kullanımdan kaynaklanan büyük tahribata uğramıştır. Kemerli orijinal giriş kuzey tarafta, Prokonnesos mermerinden lahit için hazırlanan kaidenin kalıntularına doğru yöneliktir. Üst örtüsü muhtemelen içte tonozlu ve dışta iki yöne eğimli kırma çatı şeklindedir. Mezarın batı kesiminde kare tuğlalarla döşeli tabana ait izler kalmıştır. Üçgen alınlıklarında rozet bezemeli ve köşelerde palmet akroterli lahit kapağı mezarın kuzeybatı kesiminde ele geçmiştir; alanın sonraki kullanım evrelerinde zemin döşemesi olarak tekrar kullanılmış halde lahit teknesinin parçaları açığa çıkarılmış olup bu parçalarda Gorgon başı ve girlandlı bezeme ve köşelerde kanatlı birer Nike tespit edilmiştir.

Restorasyonlar

Konut Alanı ve İmalat Mahallesi'ndeki her zamanki duvar bakımının yanı sıra bu yıl gerçekleştirilen restorasyon çalışmaları hem yapısal sebeplerden hem de yapının orijinal biçimini daha kolay algılayabilmek amacıyla Küçük Hamam'ın mekanlarının kapı ve pencerelerinin restitüsyonuna yönelik gerçekleştirildi (Res. 8). Aşağı terastaki fırının üzerini örtmek için bir proje hazırlanıp sunuldu. Bugünlerde mozaiklerin ve opus sectile bezemelerin genel incelemesi tabanların ve sıvaların tam konsolidasyonuna yönelik hazırlık ve uygulama amaçlı olarak sürdürülmektedir.

Fig. 8 Vaulted Rooms of the Little Baths Restorations.

Res. 8 Küçük Hamam restorasyonu.

Tomb 3 is located on the lower terrace and was also badly damaged by later use. The original entrance, framed by an arch, was on the northern side towards the remains of the base for the Proconnesian marble sarcophagus. The roof was probably vaulted in its inner part and double-pitched on the outside. Some remains of a floor made of square bricks were found in the western part of the grave. The sarcophagus lid, with rosette decorations on the gables and palmettes on the acroteria, was found in the northwestern part of the tomb. A fragment of the coffin, decorated with a Gorgon's head and garlands, and showing two winged Nikai on the corners, was also brought to light. It had been reused as a pavement in a later phase of occupation of the area.

Restorations

The restoration activities carried out this year, besides ordinary maintenance of the walls mostly in the Residential and Productive Quarter, focused on completing the restitution of the doors and windows of the

Genel Topografya

Elaiussa'nın kentsel alanı 1990'larda Mimar Ezio Mitchell'in hazırladığı ve batıda Kuru Çay'a, kuzeybatıda ise adanın ucuna kadar uzanan topografik gridleme dahilindedir. Geçen yıllar boyunca geliştirilen bu gridleme yeni bir araştırmanın da başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Yeni açığa çıkarılan yapılarla ilgili tam bir topografik nokta ağı oluşturularak Elaiussa'nın arkeolojik haritasını güncellemek hem de geleneksel ve dijital topografik yüzey araştırmalarını desteklemek amaçlanmıştır.

Palermo Üniversitesi ile 2013 yılında GPS cihazları kullanılarak yapılan güncelleme poligonal ağı kıyı hattının ve adanın bazı kesimlerinde genişletilmesini sağlamıştır; bu yıl ise bu alanda görülebilen fakat henüz kazılmamış yapılar da genel kartografiye işlenmiştir.

Seramikler

Elaiussa'daki seramik buluntuları üzerindeki araştırma artık önümüzdeki yıldan itibaren kullanılabilir,

rooms in the Little Baths. This was both for structural reasons and to gain a better understanding of the original shape of the building (Fig. 8). A project has been presented to cover the kiln on the lower terrace. In these days, a general inspection of the mosaics and opus sectile decorations is going on, in order to plan and realize a complete consolidation of the floors and wall treatments.

General Topography

The urban area of Elaiussa is covered by the topographic system created in the 1990s by architect Ezio Mitchell and extends as far as the Kuru River to the west and to the limits of the island to northwest. The net has been improved through the years but still represents the starting point of new research. A full net of topographic points related to the new structures brought to light has been created. Its function is to support both traditional and digital topographical survey, aimed to update Elaiussa's archaeological map.

The update carried on in 2013, in partnership with Palermo University, used GPS instruments and allowed us to extend the polygonal net to some areas of the coastal line and the island. This year the unexcavated but visible structures located in this area have been included in the general cartography.

Ceramics

The research about ceramics finds in Elaiussa is now aimed at the construction of a database to be used, from next year on, for a project concerning typological and statistical issues. The sherds have been until now counted and divided by categories and chronological analogies. It will be input in the SPSS program which is able to define objective features for a precise description and interpretation of ceramic classes. As Elaiussa is a production center for Late Roman 1 amphorae, whose span covers the 4th to the 7th centuries A.D., both a geometrical and morphological analysis may help in a more precise definition of the evolution of this type.

tipolojik ve istatistiksel hususlara yönelik veritabanı inşasına odaklanmıştır. Şimdiye kadar sayılan ve kategorilere ve kronolojik analogilere göre tasnif edilen parçalar artık SPSS programına girilerek seramik gruplarının detaylı açıklama ve yorumlarının yapılacağı nesnel özellikler tanımlanacaktır. Elaiussa'da MS 4.-7. yy.'lara tarihlenen Geç Roma 1 tipi amphoraların üretimi gerçekleştirilmiştir. Hem geometrik hem de morfolojik analizler sayesinde bu tipin gelişimi daha doğru ve ayrıntılı biçimde saptanabilecektir.